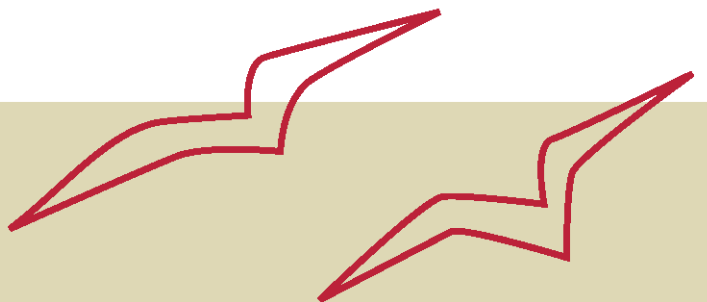

Ukiumoortumik Nalunaarusiaq 2006 MIPI - Meeqqat Inuusuttullu Pillugit Ilisimasaqarfik

Meeqqat Inuusuttullu Pillugit Ilisimasaqarfik

Videnscenter om Børn og Unge | Documentation Centre on Children and Youth

Eqikkaaneq

MIPI – Meeqqat Inuusuttullu Pillugit Ilisimasaqarfik aallartivinnerqarpoq 1.januar 2004-mi. 2006-imi MIPI-p ukiumoortumik nalunaarusiaasa pingajorivaa.

MIPI-p siunissaa

MIPI-p siulersuisui ukiup siuliani MIPI-p siunissaa pillugu oqallissaarummik saqqummiivoq Ilaqutariinnermut Naalackersuisumut tunniunneqartumik. Siulersuisut innersuussutigaa siunissami MIPI-p suliassamisut siullertut *suliarissagaat*. Meeqqat inuusuttullu pillugit ilisimasani inuiaqatigiinnut attuumassutilinnik pilersitsinissaq paasissutissiinissarlu. Maannakkut inatsimmut allaassuteqarpoq siullertut suliassatut suliarineqassammat meeqqat inuusuttullu pillugit ilisimasani pioreersunik katersinissaq. Tamatumunnga tunngaviuvoq annertunerusumik Kalaallit Nunaanni meeqqat inuusuttullu pillugit ilisimasaqarnissaq ersarissumik pisariaqartinneqarmat, maannamullu MIPI annertuumik ilisimasani pioreersunik katersaqareermat. Suliassamik taamaattumik kivitsisoqassappat siulersuisut tikkuussisimapput MIPI-p aaqqissugaaneranut sulisoqarneranullu tunngasunik arlalinnik pisariaqartunik allannguutissanik.

2006-imi aallussat

MIPI 2006-imi *meeqqap naammaginatumik inuuniarnikkut atugaqarnissaanut tunngasumik* nalunaarusiamik saqqummiivoq- *Meeqqat pisinnaatitaaffiani immikkoortup 27- ata kalaallinut naleqqussarnera* tamanullu ammasumik marlunnik malittunik ataatsimiisitsilluni *meeqqat inuusuttullu ilaqutariinni persuttaaffiusuniittut pillugit*. MIPI-p saaffiginnissutit ilisimasat pioreersut pillugit 50-it sinnerlugit akissuteqarfigai, akissuteqaatit 2004-mi 2005-milu amerlassusai naligikannerlugit. Sulisut assigiinngitsuni aaqqissuinerni 17-neriarlutik saqqummiussippat. Ukiut siuliinut naleqqiullugu marloriaammik annertuneruvoq. Ukiut siulii malillugit sulisut isumalioqatigiissitanut suleqatigiissitanullu assigiinngitsunut allanullu peqataasarsimappat. MIPI 2006-mi nutaarsiassamik elektronisk-iusumik nassitsisalerpoq nittartakkamilu www.mipi.gl -imi nutarterinerit arlallit aallussimallugit. Tamatumani siunertaavoq MIPI-p katersaatai elektronisk-iusullu pigisai suli annertusiartortut tamanut ammasumik aallerfiginissaat ajornannginneruleqqullugu annertuneruleqqullugulu.

Ukiup naalernerani pilersaarusiukkamik suliat arillit aallunneqarput. Ilaatigut allakkiat meqqat inuuniarnermikkut atugarisaat pillugu atuakkami ataatsimi katersat meeqqat inuusuttullu pillugit, kiisalu misissueqqissaarneq imminoriartarnermi ilisarnaatit inuunerinnermullu tunngasut.

Kalaallit Nunaanni meeqqat inuusuttullu pillugit ilisimasat pioreersut tamakkiisumik nalilernerata ersersippaa arlaqartunik amigaateqartoqarnera pisariaqartumillu ineriartortisisoqarnissaa tikkuarneqartariaqartoq naak pingaarutilinnik arlalinnik missuinernek ingerlatsisoqareeraluartoq.

Ingerlatsineq aningaasaliiffigineqarnerlu

Aningaasartuutissanut inatsit 2006-imeersoq malillugu MIPI-p sulisua ataatsimiit AC-mik sulisut marlungortinneqarput atorfillu inuttalernerqarpoq augustip aallaqqaataani. Sulisumik amerlilinerup sulianik kivitsinissaq periarfissaqartilerpaa siornatigut piffissami sivisuumi uninngasimasunik sullissisussaaleqineq peqcutigalugu. Sulisunik amerlilinerup suliat pitsaanerulersippai periarfissiillunilu MIPI-p ilisimasaanik paasissutissiisarnerit annertusinerisigut.

MIPI-p aqunneqarnera aamma allaffeqarfeqarnera aningaasalersorneqarpoq aningaasartuutissanut inatsisip akuersissutiginerasigut. Taassuma saniatigut MIPI aningaasanik qinnuteqarsinnaavoq namminersorlutik suliniartunut imaluunniit pisortanut, kiisalu ingerlatsisinnaalluni aningaasarsiorfigalugu. 2006-mi aningaasartuutissanut inatsisimiit akuersissutigineqarsimapput 1,2 mio.kr. Tassunga MIPI-p avataaniit pissarsiarisimavai 0,8 mio.kr piffissamik atuinaqisumik qinnuteqarnikkut. Aningaasartuutissanut 2008-mut missingersuummut tunngatillugu siulersuisut uparuarniarpaat MIPI-p siunissaanut oqallissaarut aningaasatigut kinguneqarsinnaammat, kiisalu kissaatigineqaqqilluni saqqummersittagaq Kalaallit Nunaanni Meeqqat Inuusuttullu Pillugit Kisitsisitigut Paasissutissat aningaasartuutissanut missingersuutini aningaasaliiffigineqarnissaa.

MIPI-p suliniutaanik siulersuisullu 2004- 2006-mi atuunnerannik naliliineq

2006-ip naalernerani MIPI-p suliniutai siulersuisullu suliniutiunut sunniutaat piffissami 2004-miit 2006-ip tungaanut siulersuisut nalilersimavaat.

Suliniutinik naliliineq pisimavoq siulersuisut siunnerfiat malillugu MIPI Kalaallit Nunaanni meeqqat inuusuttullu pillugit sulineq annertusiartortumik ilisimasanik aallaveqassasoq. Siulersuisut

nalilerpaat MIPI siunnerfimmuk naleqquttumik sulisoq, naak ilisimasaqafik sulisorisamigut killeqaraluartoq.

Siulersuisut atuunnerannut naliliinermi aallaavigineqarpoq siulersuisut MIPI-p suliaanut akisussaassuseqarnera sulisunullu ikuffartuisuunera. Siulersuisut atuunnerannut taamatut isumaqartitsineq siulersuisut akunnerminni suleqatigiinnerannut tunngavissiuismavoq suliniutinut, suliffeqarfinnit innersuussisuniit MIPI-milu sulisunut. Siulersuisut MIPI-p suliai pillugit oqallilluartarnermigut MIPI-p suliaasa pitsaassusaat qulakkeerpaat. Siulersuisut sulinertik kivissinnaavaat assigiinngitsunik suliffeqartunik tunuliaquteqartuneersuugamik MIPI-llu suliaanut tunniussisinnaallutik, siulersuisullu sulinissaminnut piumassusaat marloqiusamik suliaqarnermigut qulakkeerneqarluni.

MIPI-p siulersuisui sinnerlugit,

Laannguaq Lyng

Siulersuisuni siulittaasoq

Imai

Eqikkaaneq.....	3
MIPI-mut ilisarititsineq	7
MIPI-p siunissaa.....	9
2006-imi suliniutit.....	11
Pilersaarusiakkamik suliat naammasseriikkat	11
Pilersaarusiakkamik suliat maannakkut ingerlasut.....	11
MIPI-mit allakkatsigut nutaarsiassaq nutaaq	13
Atortussanik katersinerit	13
Iisimasat pioreersut pillugit saaffiginnissutit.....	14
Seminarit, oqallinnerit aamma ataatsimeersuarnerit	14
Suleqatigiissitat il.il.....	17
Nittartagaq www.mipi.gl.....	17
Ingerlatsinermut allaffissornermullu killiffik	19
Aningaasartuutissanut inatsisip 2008-mut tunngatillugu siunnersuut.....	20
Meeqqat inuusuttullu pillugit ilisimasat.....	22
Piffissami 2004-2006 naliliineq	23
MIPI-p siunertaa malillugu sulianik aallutanik naliliineq	23
Siulersuisut atuunnerannut sulianillu aallussinerannut naliliineq	25
Ilanggussaq 1: Nalunaarsuut MIPI-p siulersuisuini ilaasortat	27
Ilanggussaq 2: MIPI tusagassiuutini	28

MIPI-mut ilisarititsineq

MIPI-p suliassai anguniagaalu

MIPI 1. januar 2004-mi pilersinneqavippoq. Ukiumoortumik 2006-mi nalunaarusiaq tassa MIPI-p ukiumoortumik nalunaarusiaasa pingajorivaat. MIPI-p suliassanut aaqqissuussaananerannullu tunngaviuvoq *Meeqqat Inuusuttullu pillugit Ilisimaqarfik pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 26 18. december 2003-meersoq.*

MIPI meeqqat inuusuttullu pillugit atugarisaannik ilisimasani katersilluni siaruarterivoq aammalu meeqqanut inuusuttunullu suliniutit pillugit. MIPI suliassanik nammineerluni suliniuteqarsinnaavoq, kiisalu pisortaniit imaluunniit namminersortunit suliassanik iminneqarsinnaalluni akilerneqarluni.

MIPI-p ingerlanneqarneranut siulersuisut makku anguniagassatut siunniuppai:

MIPI ilisimasani katersuilluni, pilersitsilluni siammarteriffiullunilu Kalaallit Nunaanni meeqqanik inuusuttunillu sullisinerup annertusiartortumik ilisimasanik tunngaveqarnissaanut suleqataasoq. Siulersuisut erseqqissassallugu kissaatigaat MIPI ilisarimaneeqartoq siumut sammisutut, ersarissoq, naalakkersuinikkut attaviitsoq aammalu tutsuiginartoq.

Kikkut MIPI atorsinnaavaat?

MIPI ilisimasanik pioreersunik meeqqat inuusuttullu pillugit kalaallit nunaanniittut saaffiginnissutinik apeqquteqaatinillu akeqanngimik akissuteqartarpoq. Ilisimaqarfik suliassanik annertunerusunik suliaqartarpoq, akeqartitaasunik nassuiaasiornert aamma nalunaarusiornert.

MIPI-p suliaminik siunnerfii:

- inuit meeqqanik inuusuttunillu sullissisut
- politikerit aamma innutaasunut tamanut
- ilisimatusartunut aamma ilinniartunut

Nittartakkami www.mipi.gl -imi kalaallit meerartaat inuusuttaallu pillugit allakkiat allallu pioreersut takuneqarsinnaapput.

Aaqqissuussaaneq, sulisoqarneq, aamma aningaasaqarneq.

MIPI siulersuisunit aqunneqarpoq. MIPI-p siulersuisui Naalackersuisunit toqqagaapput suliffeqarfinniit arfineq marluusunit innersuutigineqarsimasut malillugit. Siulersuisut akisussaaffigaat MIPI-p ingerlanneqarnera tamatumani suliai suliassaalu, taamaatuttaaq siulersuisut innersuussisarlutik sulisunik atorfinittisisarnerni aamma soraarsittisisarnerni. Siulersuisut aamma sulianut tunngasunut attaveqarfittut atuupput.

Ilaqtariinnermi Pisortaqrarfiup MIPI-p sulisoqarnera aamma aningaasaqarneranut tunngasut akisussaaffigai, aallullugillu depardemental-ikkut (qaffasinnerusumik allaffissornermut attuumasut) suliassat MIPI-mut tunngassuteqartut. Tassa tamatumani suliassat arlallit Ilaqtariinnermi Pisortaqrarfiup aalluppai kiisalu suliarylugit inatsisit MIPI-mut atuuttut.

MIPI marlunnik AC-nik (ilinniarnertuunik) sulisoqarpoq aamma ilinniartumik sulisoqarluni. Akissarsiat sulisunut kiisalu Iisimasaqarfiup aqunneqarnera aningaasartuutissanut inatsit malillugu aningaasalersorneqarpoq. Tamatuma saniatigut MIPI-p suliani aningaasanik qinnuteqartarnikkut ingerlallugit.

MIPI pillugu paasisaqaqqikkusuppit?

Nittartagaq una toorlugu www.mipi.gl paasisassarsiorit. Allakkatigut nutaarsiassaq elektronisk-iusoq pisartagarilerusukkukku email-ikkut nalunaarfigisinnaavat uunga: mipi-tusaat@gh.gl

MIPI-p siunissaa

Siulersuisut piffissaq kingulleq sivirusaaq atorlugu oqallisigingaa siarsimavaat qanoq ilillugu ilisimasaqarfik pitsaasoq qulakkeernissaa. Ilisimaqarfik kissaatigineqarpoq misilittakkanik tunngavilik maannamut misilittagaareersut MIPI-mi aallaavigalugit aammalu meeqqanut inuusuttunullu ilisimasat kissaatigineqartut inuiaqatigiinni tunaartaralugit.

Siulersuisut innersuussutigaat siunissami MIPI-p siullertut suliassarissagaat: Meqqat inuusuttullu pillugit ilisimasani pilersitsinissaq siaruarternissarlu inuiaqatigiinnut naleqquttunik. Maannamut inatsisaasumut immikkooruteqarpoq, ilisimasani pioreersunik katersinissaq siullertut suliassaritinnegarmat. Tamatumani tunuliaqutaavoq ersarissumik pisariaqartitsisoqarmat meeqqat inuusuttullu pillugit annertunerusumik ilisimasaqarnissaq, kiisalu maannamut MIPI ilisimasani pioreersunik annertuunik katersereermat. Naleqquttunik nutaanik mississuisoqarnissaa aamma nalunaarsuisoqarnissaa kissaatigineqarpoq ilisimasani pioreersunik katersiinnarani. Taamaattumik pisariaqartinneqarpoq maannamut naleqqiullugu ilisimasaqarfimmik sulianik annertuumik kivitsisinnaasumik. Siulersuisut tamakkiisumik innersuussivoq siunissami MIPI Kalaallit Nunaanni meeqqat inuusuttullu pillugit ilisimatusarnermik paasissutissiinermik aamma nalunaarusiornermik ilisimasaqarfiussasoq.

Tamatuma piviusunngortinnissaanut siulersuisut tikkuussippat alloriarfissanik ataqatigiissunik tallimanik:

1. MIPI-p suliassaasa annersaattut taaneqassasoq: Meeqqat inuusuttullu pillugit ilisimasani inuiaqatigiinnut attuumassutilinnik pilersitsinissaq paasissutissiinissarlu.
2. MIPI Ilimmarfimmi nammineertutut inissisimassasoq suliffeqarfiit allat naligalugit, soorlu Kalaallit Nunaanni Kisitseqqissaartarfik, Nunatta Atuagaateqarfia, Oqaasileriffik, aamma Nunatta Allagaateqarfia.
3. MIPI-p aaqqissuussaananut paatsuugassaangitsunik sinaakkusiisoqassaaq aamma naalakkersuinikkut attaviitsuunissap qulakkeernissa ilisimasaqarfimmi aqutsisumik atorfinittisinikkut.

4. Sulisorisat amerlineqassapput angujumallugu Iisimasaqarfimmi siunniussimasat Kalaallit Nunaanni meeqqat inuusuttullu pillugit ilisimasanik pilersitsissalluni paasissutissiissallunilu inuiaqatigiinnut attuumassutilinnik.
5. Tunngaviusumik aningaasalersornera allineqassaaq tamatumani avataanut aningaasatigut isumalluuteqarneq minnerulersinniarlugu aammalu Iisimasaqarfik sulianik annertunerusunik kivitsinissaanik periarfissaqaleqqullugu.

Siulersuisut saqqummiussaata tamakkiisumik atuarneqarsinnaapput nittartakkamki www.mipi.gl -imi qulequttap ataani "MIPI-p siunissaa". Saqqummiussap ilaatigut ersersippaa MIPI sunik misilittagaqalersimanersoq, taassumalu ataani siunnersuutit tunngavilersorneqarput. Siulersuisut siunnersuutini Ilaqutariinnermi Naalakkersuisumut tunniutereepaa.

2006-imi suliniutit

Pilersaarusiakkamik suliat naammasseriikkat

Meeqqap naammaginatsumik atugaqarnissaanut pisinnaatitaaffik – Meeqqanut isumaqatigiissutip immikkoortua nr. 27 Kalaallit Nunannut ataqatigiissinneqarnera.

Meeqqat inuuniarnermikkut atugarisaat pillugit nalunaarussiaq misissueqqaarneruvoq misissuinissamut annertunerusumut. Nalunaarussiaq cand. Jur. Steen Wulff-imit suliarineqarpoq. Nalunaarussiaq aviisitigut, radiukkut, aamma tv-kut oqallinnermik pilersitsivoq.

Pilersaarusiakkamik suliat maannakkut ingerlasut

Nalunaarusiat immikkoortitaartut Kalaallit Nunaanni meeqqat inuuniarnermikkut atugarisaat

Nalunaarusiat immikkoortitaartut Kalaallit Nunaanni meeqqat inuuniarnermikkut atugarisaat pillugit MIPI-p qularnaatsumik paasisimavaa illoqutiigiinni aningaasarsiat naatsorsorneqarsimaneri tungavigalugit kalaallit meerartai amerlakannersut piitsuullutik inuusut. Nunani allani ilisimatusarnerit takutippaattaaq meeqqat inuunerimikkut atugarissaarnerannut aningaasatigut isertitat sunniuteqangaatsiartartut. Kalaallit Nunaanni qulequtaq arlaleriarlugu oqallisigineqartarpoq soorlu assersuutigalugu ilaqutariinnut qanoq isertitakilliorneq ilungersunartumik inuuniarimikkut sunniuteqartarneris qitiutillu aammalu nerisassakilliorneq/kaannikkut. MIPI-p ilaatigut paasivaa meeqqat namminneq misigisaat aallaavigalugit aningaasatigut isertitanut naatsorsueqqissaarnernullu tungasut pillugit ilisimasat amigartut. Taamaattumik misissueqqissaarner 2006-mi aallartinneqartoq immikkoortunik pingasunik makkuninnga avinneqarsimavoq:

1. Ilaqutariit aningaasaqarnerat meeqqat namminneq ulluinarmik misigisaat aallaavigalugu qanoq sunniuteqarneris mississuineq,
2. Kalaallit Nunnaanni meeqqat qassit piitsuullutik inuunerannik naatsorsueqqissaarimikkut mississuineq,
3. immikkortoq 27 FN-ip Meeqqanut pisinnaatitaaffiani; tassani pineqarpoq meeqqat naammaginatsumik atugarqarnissaannut pisinnaatitaaffik misissuinerim inernernik sanilliussilluni naliliineq.

Misissuinerup saqqummiunnissaa 2007-mi ukiup affaani siullermi pissasoq naatsorsuutigineqarpoq.

Meeqqat inuusuttullu pillugit atuakkami ataatsimi katersat

Kalaallit Nunaanni meeqqat inuusuttullu pillugit sullissisut 20-it sinnillit aamma ilisimatusartut MIPI-p kaammattuina malillugu akuersisimapput ilanngussaqaarniarlutik atuakkami ataatsimi katersamut. Atuakkap siunertaraa pissutsinut kalaallinut tunngassuteqartunut ilinniusiornissaq oqaluttuarisaanermullu pissutsinut ullutsinnullu suliniutinut ersarissaasut. Tamatuma saniatigut sullissisut periarfissinniarlugit oqaaseqarnissaannik ileqquumik ilinniarsimasat killingi akimorlugit. Atuakkap saqqummernissaa 2007-mi naatsorsuutigineqarpoq.

Kalaallit Nunaanni inuusuttut akornanni imminornissamik eqqarsaatit imminorniarnerrillu pillugit allakkiaq

Statens Institut for Folkesundhed aamma Paarisa 2004 -2005-mi misissuutitsivoq meeqqat atuartut inuuniarnermikkut atugarisaat pillugit Kalaallit Nunaanni illoqarfinni arfineq-marlunni. Inernerit pingaarnerit allaaserineqarnerat saqqummersinneqarpoq "Kalaallit Nunaanni inuusuttut inuuniarnermikkut atugarisaat 2004- 2005" Tine Curtis-imit il.il. Tamatuma kingorna MIPI-p imissutigaa paasissutissaniit katersanit misissuineramik itisilikkamik inuusuttut imminoriartartut aamma/imaluunniit imminornissaminnik eqqarsaateqartartut pingaartumik siunertaralugu ilisarnaatit suunersut misissorneqarnissaa. Paarisa suleqatigalugu allakkiaq 2007-mi saqqummersinneqarpoq

Inuusuttut akornanni nuannersumik inuuneqarneq pillugu allakkiaq

Qulaani taaneqartumi misissuinermit "Kalaallit Nunaanni inuusuttut inuuniarnermikkut atugarisaat 2004" pillugu MIPI imissuteqarsimavoq inuusuttut inuuniarnermikkut atugarissaartut suna ilisarnaatigineraat, kiisalu qanoq ilillutik meeqqat atugarissaarnerulersinnaanerannut inuusuttut isumaannut tunngasoq misissuineramik itisilikkamik.

Kalaallit Nunaanni meeqqat inuusuttullu pillugit kisitsisitigut paasissutissat 2007

Manna tikillugu MIPI kisitsisitigut paasissutissanik saqqummersitsisarpoq Kalaallit Nunaanni meeqqat inuusuttullu pillugit 2003 aamma 2005. Maannakkut 2007-mi saqqummersussaq suliarineqarpoq. MIPI-p meeqqat inuusuttullu pillugit kisitsisitigut paasissutissanik saqqummersitsisarnini ingerlatiinnarniarpaq paasissutissanik kingullernik nutarterinertalinnik

tunngaviusumit siulliini saqqummersitanik aallaaveqartumik, kisitsisinillu ajornakusoortuneersunik nutaanik paasissutissanik katersilluni.

Paasissutissanik kingullernik nutarterinertalimmik aamma tunngaviusup tallinerasigut saniatigut 2007-mi saqqummersussap imarissavaa meeqqat inuusuttullu inuuniarnermikkut atugarisaat aamma atugarissaarnerat ilaatigut qulaani taaneqartuni Kalaallit Nunaanni inuusuttut inuuniarnermikkut atugarisaat 2004-imit itisilikkamik nalunaarusianit najoqqutaqarluni.

Pilersaarusiakkamik suliat allat

MIPI-p siunissami suliassaasa ilaanniikkumaartutut isigisat pilersaarusiakkamik suliat pillugit misissuiffigineqaqqaarneri ingerlanneqarput. Ilaatigut eqqarsaat meeqqat/inuusuttullu sassarfiat pilersinniarlugu suliarineqarpoq.

MIPI-mit allakkatsigut nutaarsiassaq nutaaq

MIPI nutaarsiassamik elektronisk-iusumik aallartitsisimavoq 150-it sinnerlugit amerlassusilinnik tiguisartulimmik. Nutaarsiassaqarfik ilaatigut imaqarpoq MIPI-p suliaanik allaaserinninnerit, meeqqanut inuusuttunullu tunngasut piviusut, oqaluttuallu meeqqanut inuusuttunullu suliaqarnermut naleqquttut. Allakkatigut nutaarsiassaq 2006-ip naalernerani saqqummerpoq naatsorsuutigineqarporlu allakkatigut nutaarsiassaq 2007-imi sisamariarluni nassiunneqartarnissaa. Allakkatigut nutaarsiassamut soqutiginnittut nalunaarsinnaapput uunga nassiusinikkut: mipi-tusaat@gh.gl

Atortussanik katersinerit

Atortussat meeqqanut inuusuttunullu tunngasut MIPI-p katersortagai Nunatta Atuagaateqarfia aqutugalugu ataatsimoorussamik atuagaateqarfiit nalunaarsuiffiat atorlugu nalunaarsorneqartarput. MIPI-p katersugaatai ataatsimoortut ukiup naalernerani qulequttanik 581-inik nalunaarsugaqarpoq. Tamatumani 2006-mi qulequttat nutaat ilanngussat 85-it missaaniillutik. Nunatta Atuagaateqarfiata nalunaarsuiffia MIPI-p katersaanik nalunaarsuinera annertuumik suliatigut MIPI-mut oqilisaataavoq ilutigalugu nalunaarsukkat pitsaassusaat qulakkeerneqarluni. Nunatta atuagaateqarfiani sulisunik akunnattoorfiugaangat piffissap ilaatigut MIPI-p atortunik nalunaarsuinera killeqartitaasarpoq.

Ilisimasat pioreersut pillugit saaffiginnissutit

MIPI 2006-mi 54-eriarluni saaffigineqarsimavoq ilisimasat pioreersut pillugit. Saaffiginnissutit 2004-mi aamma 2005-mi naligivai, tassa 54-eriarluni aamma 46-riarluni saaffigineqarsimagami. Saaffiginnissutit arlaqartut akiniarneri suliaqutaangaatsiarsimapput. Qulequttat saaffiginnissutigineqartut ilaatigut imaqarput isumassugassamik sumiginnaanermut tunngassuteqartut, Kalaallit Nunanni naveersinnaatitaanerup killiffia, meeqqat inuusuttullu pillugit kisitsisitigut paasissutissat, meeqqat angerlarsimaffiup avataani inissitat, ilaqutariinni persuttaasarnerit, meeqqanut persuttaasarnerit aammalu inuusuttuaqqat meeerartaartat. Saaffiginnissutit amerlanerit ilinniartuningaanneersuupput, kisianni aamma pisortatigut suliffeqarfinniit saaffiginnissuteqartoqarsimalluni. Saaffiginnissutit Kalaallit Nunnaanersuullutillu Danmarkimeersuupput nunanillu allaninggaanniit. Nutaarsiassatut saaffiginnittuupput Danmark-imi ilinniartut kalaallit meerartaat pillugit piviusunik aallaavilinnit isiginnaagassiornissaminnik kissaateqartut danskit tv-kkut kanal-iini isiginnaagassanik.

Ukiumoortumik nalunaarusiat siuliani pisartut malillugit MIPI-p 2006-mi paaseqqippaa Kalaallit Nunaanni meqqat inuusuttullu pillugit ilisimasat pioreersut pisariaqartitanut angummatinngilluinartut. Taamaattumik saaffiginnittunut arlaqartunut amigartumik akissuteqaateqartoqartarpoq. Meeqqat inuusuttullu pillugit ilisimatusarnissanik misissuinissanillu annertuumik pisariaqartitsisoqarpoq. .

Seminarit, oqallinnerit aamma ataatsimeersuarnerit

Ilisimasanik siammarterinissaq katersinissarlun tunngavigalugu MIPI ataatsimeersuarneri assigiingitsuni, seminareqartisinernilu peqataasarpoq aamma tamanut ammasumik ataatsimiititsisarluni il.il.

Oktoberimi 2006-mi MIPI ataatsimiisitsinernik tulleriinni marluusuni sapaatip akunneranik akunnillimmik aqqissussivoq. Qulequtaraa ” Meeqqat aamma inuusuttut ilaqutariinni persuttaaffiusuni” Makkua saqqummiunneqarput:

Nina Banerjee, MIPI-mi pisortaq: ” *Kalaallit Nunaanni nunarsuarmilu persuttaasarneq pillugu paasissutissat piviusut*”

Sissel L. Nielsen, Videns- og formidlingscenter for Socialt udsatte (DK):” *Ilaqutariinni persuttaaffiusumi meeqqanut sunniutit*”

Lona Lyngé, MIPI-mi sulisoq: *"Kinaassutsimik isertugaasumi Oqalliffimmi inuusuttut persuttaaneq pillugu sunik oqaluttuarpat?"*

Lena Stefansen, PPR-Nuuk: *"Meeqqat aapparinnerup iluani persuttaannermik misigisaqarsimasut kingunerisartagat"*

Jens Pavia Lennert, Matumi sulisoq: *"Matu pillugu"*

Ph.d Mariekatrine Poppel, Ilisimatusarfimmiit: *"Angutit nakuusersimaneq peqqutigalugu pineqaatinneqarsimasut tunuliaqutaat"*

Poul Hansen, Politeeq: *"Nakuusernata oqaloqatigiitta"*

Eva Kleist, SQK: *"Meeqqat qimarngoqataasut sinerissami qimarnguinni"*

Dora Kleist, Nuup Kommunea: *"Meeqqat ilaqutariillu immikkoortortaqarfia"*

Saqqummiinerit kingornatigut tusarnaartut akornanni oqallittoqarpoq. Ullup aappaani

Ilaqutariinnermi naalakkersuisumit Aleqa Hammond aamma Peqqinnissamut naalakkersuisumit

Asii C. Naarup, kiisalu Nuup Kommuniani isumaginninnermi ataatsimiititaliap siulittaasua Ane E.

Mathæussen peqataaffigineqartumik sassarsimasuni oqallittoqarpoq. 60-it missaannitunit tamanut ammasumik ataatsimiititsinernut marluusunut tusarnaartunut inissaqarlunilu peqataasoqarpoq.

MIPI-p aaqqissuussanut allanut peqataasarnera ataani skema-mi takuneqarsinnaavoq:

Aaqqissuussaqaq	Aaqqissuisoq	Ulloq/sumiiffik	MIPI-p saqqummiusnaanut quleqqutaq
Isumaginniinnermi ataatsimiititaliat pikkorissarnerat	Ilaqutariinnermi Pisortaqaarfik	26. januar, Nuuk	Meeqqanut inuusuttunullu kommunini politikkit
Isumaginninnermi ataatsimiititaliat pikkorissarnerat	Ilaqutariinnermi Pisortaqaarfik	8. februar, Ilulissat	Meeqqanut inuusuttunullu kommunini politikkit
SPS	SPS	9. februar, Ilulissat	MIPI-mik ilisarititsineq ilisimasanillu sulineq pillugu
Radiukkut apersorneqarneq	Kujalleq Radio	16. februar	Meeqqanut inuusuttunullu politikkit pillugit
Pitsaaliuisunut pikkorissaneq	Peqqissaanermik Ilinniarfik	15. maj, Nuuk	MIPI-mik ilisarititsineq suleqatigiinnissamullu periarfissat
Angajoqqaarsiat Peqatigiiffiani ataatsimiinneq	Angajoqqaarsiat Peqatigiiffiat	19. maj, Nuuk	MIPI-mik ilisarititsineq oqallinnerlu meeqqat inuusuttullu angerlarsimaffiup avataani inissitat pillugit
13 International Conference on Circumpolar Health	International Union for Circumpolar Health m.fl.	12-16. juni, Rusland	Misissuinnermiit sullissinermut?
Sumiginnaasaneq akiorniarlugu seminar-eqartisineq	Ilaqutariinnermi Pisortaqaarfik	23.-25. august, Ilulissat	(Nalinginnaasumik suleqatigiissitanut peqataaneq il.il.)

Aaqqissuussaq	Aaqqissuisoq	Ulloq/sumiiffik	MIPI-p saqqummiusnaanut quleqqutaq
Meeqqerivitsialak pillugu seminar-eqarneq	Kultureqarnermut, llinniartitaanermut, llisimatusarnermut, llageeqarnermullu Pisortaqarfik sinnerlugu SPS	26. august, Ilulissat	(Nalinginnaasumik suleqatigiissitanut peqataaneq il.il.)
Imminortanermut pinaveersaartitsinermit ullorititat	Paarisa	September, Nuuk	(MIPI peqataavoq saqqummersitaqarluni)
Socialchef-it ataatsimeersuarnarat	Kanukoka	September, Nuuk	Meeqqat inuuniarnermikkut atugarisaat
Tamanut ammasumik ataatsimiinneq	MIPI	11. aamma 18. oktober, Nuuk	Meeqqat inuusuttullu ilaqutariinni persuttaaffiusuni
Nunatta naatsersueqqissaartarfia	Nunatta naatsersueqqissaartarfia	20. oktober, Nuuk	Meeqqat inuuniarnermikkut atugarisaat
Atuartitsineq/ilisaritsineq	Inunnik isumaginninnermi siunnersortinngorniat ilinniarfiat	12. oktober, Nuuk	Meeqqat inuuniarnermikkut atugarisaat
Atuartitsineq/ilisaritsineq	Inunnik isumaginninnermi siunnersortinngorniat ilinniarfiat	13. oktober, Nuuk	MIPI-mik ilisaritsineq
15th Inuit studies conference	Paris universitet, Inalco	25.-28. oktober, Paris	Ataatsimooriaatsit attaveqaaqatigeeriaatsillu nutaat pillugit. Kalaallit inuusuttut Internetikkut nittartakkani kinaassusaanik aammalu oqaluttuarsinnaanerannik misissuineq
Tv-kut aallakaatitsineq/oqallititsineq	KNR_TV "Oqalliffik"	21. november, Nuuk	MIPI oqallinnermi peqataavoq qulequtaralugu: FN'-ip nunarsuarmi arnanut persuttaasarneq akiorniarlugu ullugititaa
Tv-kut aallakaatitsineq	Paarisa KNR-TV peqatigalugu kiisalu IceMedia "Qanga Kingu?"	30. november, Nuuk	MIPI oqallinnermi peqataavoq qulequtaralugu: chat (inuusuttut, atoqatigiinneq, timilu)

Meeqqat inuuniarmikkut atugarisaat pillugu suliaqarnermut atatillugu meeqqat atuartut klassiini pingasoriarluni meeqqat pisinnaatitaaffii pillugit atuartisisoqarpoq.

MIPI suli meeqqat inuusuttullu pillugit suliaqartunut naapittarfimmut aaqqissuisuuvoq ulluinnarni meeqqanik inuusuttunillu sullissisunut ammasumik oqalliffiusoq. Nuummi suliffeqarfinni

assigiinngitsuneersut meqqanik inuusuttunillu sullissisut allaffissornikkut imaluunniit toqqaannartumik sullitaqartunit peqataaffigineqartarluni. Naapittarfiup ataatsiminnerinut peqataasut imminnut qulequttanik naleqquttunik saqqummiiffigisarpud kingornatigut qulequtaq oqallisigineqartarluni. Tamakku aamma akimut suleqatigiit allat ataatsimiittarneri peqataasut imminnut atassuteqarlualernerisigut kinguneqarluarsimapput.

Suleqatigiissitat il.il.

MIPI ataavartumik ilaasortaavoq ukunani:

- Inuusuttut Akisunnerata radiukkut aamma nittartakkakut tunuliaqutaata suleqatigiissitaani
- Imigassamik ikiaroonartullu pillugit ataatsimiitsitaliami
- Inuisa – Inuiaqatigiit kalaallit pillugit suleqatigiissitaani
- Kalaallit Nunaanni meqqat inuusuttullu navianartorsiortut pillugit sullissisut ilinniaqqinnerannut suleqatigiissitaliaq siuttoq

MIPI 2006-imi aamma peqataavoq suleqatigiit aquttuanni "Ilaquriit meerartaartussat taakkualu meerartaanni nukissakillioortuni piaartumik suliniuteqartarneq".

Nittartagaq www.mipi.gl

MIPI 2006-ip ingerlanerani nittartakkami annertuumik nutarterivoq. Ilaatigut meeqqat inuusuttullu pillugit atortussanik fil-inik katersisimalluni. MIPI-p salliutippaa atortussanik annertuumik sapinngisamik elektronisk-iusunik katersinissani atuisut pisariaqartitaminnik paasissutissanik aallernerat ajornannginneruleqqullugu.

2006-ip ingerlanerani nittartakkami arlalinnik immikkoortortanik ikkussivoq ilaatigut "Projektit nassuiaruk" aamma qulaani taariigaq allakkatsigut nutaarsiassaq. Taakkua immikkoortortat nittartagaq uummarinnerulersippaat tassami atuisut nittartakkap immersornera peqataaffigisinnaammassuk. Manna tikillugu allaaserisat pingasut ilanngunneqarsimapput. Nittartakkap tuluttua aamma annertuumik nutarterneqarsimavoq ilaatigut nunani isittuni suleqatigisanut soqutiginnittunullu allanut paasissutissiinissamut tunngaviummat.

Ajoraluartumik MIPI-p nittartagaanut atuisut qassiunerannik paasissutissanik pissarsiassaqaanngilaq.

Inunnik nittartakkami fil-inik aallersinnaanngitsunik saaffiginnittoqartarpoq. Tamanna takussutissiivoq inuit nittartagaq atugarimmassuk. Aallerniarnermi ajornartorsiutit ajuusaarnarput

kisiannili pinngitsoorneqarsinnaanatik tassami MIPI-p nittartagaa maannakkuugallartoq Namminersornerullutik Oqartussat tamakkiisumik nittartagaata ilagimmagu, piffissap ilaani atorneqartorujussuusinnaalluni.

Tamakkiisumik fil-it Kalaallit Nunaanni meeqqat inuusuttullu pillugit paasisutissat maannamut 277-it nittartakkami takuneqarsinnaapput..

MIPI-p elektronisk-iusumik atuagaateqarfiata aserfatsaaliniarnera tamakkiisumik suliakkersuutaavoq ilaatigut peqputigalugu nittartagaq piorsarneqarnermigut ineriartortinneqanngimmat taamak allakkianik katersanik atortunillu MIPI-p pigisaanik annertutigisunik peqarnissamut.

Nalinginnaasumik atuisunut kissaataavoq pitsaanagerusumik aamma atoruminartumik nittartagaqarnissaq aamma taamaattumik MIPI 2006-mi nutaamik nittartagartaarniarluni nittartagaliortartunut saaffiginnippoq. Taamaakkaluartoq MIPI-p aaliangerpaa Namminersornerullutik Oqartussat nittartakkaminnik 2007-mi iluarsaassisinnissaat utaqqimaarniarlugu tamanna ajornannginnerullunilu akikinnerussammat. MIPI tusarniaaffigineqarsimavoq nittartakkap allanngortitertinnissaanut piumasaqaatinut pisariaqartitanut kissaatigisanullu tunngatillugu. Taamaattumik MIPI periarfissaqarluarpoq namminerisamik subsite-qarnissamut qarasaasiakkut toqqorteriffeqartumik MIPI-p kissaataanut pisariaqartitaanullu tulluarsakkanik.

Ingerlatsinermut allaffissornermullu killiffik

Aqunneqarnera aamma sulisorisat:

Siulersuisut 2006-mi katitigaanerat ilanngussaq 1-mi takussutissaavoq.

Siulersuisut immikkuullarissutaat, saniatigut MIPIp ingerlanneqarnerani sammisaniit assigiinngitsuneersuuneranik akisussaasuusut, 2006-imi pilersitsilluarsimavoq naqissusiillunilu piviusumik suleqatigiittoqarsinnaasoq MIPI siulersuisuni ilaasortaallu aamma/imaluunniit suliffeqarfinniit toqqagaaffianninngaanniit. Siulersuisut pingaarutaat annertunerusumik itinerusumillu nalunaarusiami immikoortumi Piffissami 2004-2006-imi naliliinermi allaaserineqarput.

Aningaasartuutissanut inatsit 2006-imeersoq malillugu MIPI-p sulisua ataatsimiit marlungortinneqarput AC-tut sulisunik atorfillu inuttalernerqarpoq augustip aallaqqaataani. Sulisumik amerliliinerup sulianik kivitsinissaq periarfissaqartilerpaa sionatigut piffissami sivisuumi sullissisussaaleqineq peqqutigalugu uninngasimasunik assersuutigalugu nittartakkap nutarternera. Sulisunik amerliliinerup suliat pitsaanerulersippai MIPI-p suliaasigut aammalu periarfissiilluni MIPI-p ilisimasaanik paasissutissiisarnert annertusinerisigut, siulersuisullu sulisumik amerliliineq iluarisimaarpat.

AC-tut sulisut marluk ikiortillu suliassat ingerlatsinermut kiisalu ineriartortisinermut tunngasut suliallu pilersaarutaasut aqunneri, MIPI-p siulersuisuanik kiffartuussineq kiisalu nalinginnaasumik allaffissornikkut allaffimmilu suliassat suliaraat. Piviusumit sulinermi tamakkiisumik sulinermiit ilisimasanik allaavilinnik sulineq angujuminaappoq, illullu iluani naatsorsuinerit takutippaat allaffimmiumik atorfinititsinissaq iluaqutaassasoq.

Qulaani taaneqartut sulisut saniatigut MIPI avataanit siunnersortinik sulisoqartarpoq. Ilaatigut 2006-imi pingasunk avataaneersunik siunnersortinik/ilisimatusarlutik tikeraanik atorfeqartitsivoq meeqqat inuuneranni atugarisaannik misissuinermit tunngatillugu.

MIPI-p siunertaraa pingaartuutillugu piginnaasanik ineriartortitsineq ilinniaqqinnerlu, qulakkeerumallugu sulisut ilisimasaat qaffasissaq piginnaqqullugu. AC-tut sulisup ataatsip maannakkut master-itut tamanut ammasoq politikki aqutsinerlu ilinniarpaa, London-ip Universitet-

iani, sulisullu aappaa Ilimatusarfimmi pikkorissarpoq naatsorsueqqissaarinnermut tunngasumik semester-ini marlunni ingerlanneqartussami. Ilanngunneqassaaq MIPI-p ikiortinik atorfinittitsineq pitsaasutut isigimmagu nunami nalinginnaasumik piginnaasanik qaffassaanermut peqataammat, kiisalu suliaassat arlallit ikiortimik suliarilluarneqarsinnaammata.

Missingersuutit aamma aningaasaqarneq

MIPI-p aqunneqarnera aamma allaffeqarfeqarnera aningaasalersorneqarpoq aningaasartuutissanut inatsisip akuersissutiginerasigut. Taassuma saniatigut MIPI aningaasanik qinnuteqarsinnaavoq namminersorlutik suliniartunut imaluunniit pisortanut kiisalu ingerlatsisinnaalluni aningaasarsiorfigalugu. 2006-mi aningaasartuutissanut inatsisimiit akuersissutigineqarsimapput 1,2 mio.kr. Tassunga MIPI-p avataaniit pissarsiarisimavai 830.000,-kr piffissamik atuinaqisumik qinnuteqartarnikkut. MIPI atuartitsinikkut annikitsunik aningaasatigut isertitsisimavoq.

Ukiumoortumik nalunaarusiami 2005-imi paasineqarpoq ukioq nalorniffiusimaqisoq MIPI-p malittarisassaanut missingersuutinut naatsorsuutinullu tunngasunut, aamma MIPI-p sinaakkutaanut tunngasunut. Tamanna suliaassanut pilersaarusiorniarnermut aaliangiiniarnermut sulianik naammassiiniarneq ajornartitsisoq ajornakusoortisisimavoq aamma MIPI-mi sulisumut suliakkeersuutaangaatsiarsimammat. 2006-mi MIPI aamma tamakku pillugit suliaasaqangaatsiarsimavoq, ingammik akissarsititsiniarnermi aaliangersimasunik atorfeqartuunngitsunut. Nuannaarutissaavorlu Ilaqutariinnermi Pisortaqrarfiup aningaasaqarnermut immikkoortortaqrarfia suleqatigilluarneqarnera kinguneqarluartitsimmat ajornatorsiutinik arlalinnik qaangiinermik.

Aningaasartuutissanut inatsisip 2008-mut tunngatillugu siunnersuut

MIPI-p inatsisaanut oqaaseqaatini takuneqarsinnaavoq MIPI-p ukiumoortumik nalunaarusiaata Naalakkersuisunut tunniunnerani, ajornarunnaarseqquvaa aningaasatigut kinguneqartussat ukiup tullianut aningaasartuutissanut siunnersuummi ilaatinneqareertarnissaat.

Tassunga tunngatillugu erseqqissaatigineqassaaq MIPI-p siunissaanut siulersuisut siunnersuutaat piviusunngortinneqassappata, aningaasatigut kinguneqartussaammata arlaqartunik.

Ukiuni arlaqartuni siulersuisut tikkuartarsimavaat saqqummersittagaq *Kalaallit Nunaanni meeqqat inuusuttullu pillugit kisitseqqissaarnerit* aningaasaliiffigineqartartussaagaluq aningaasartuutissanut inatsisip iluani, maannakkutuunngitsoq annerpaamik aningaasalersorneqarpoq aningaasatigut qinnuteqaqattaarnikkut aningaasaateqarfinnut namminersorlutillu suliffeqarfinnut. Tamanna sulinermik annikillisaataassaaq, aningaasanik qinnuteqaqattaarnernut piffissaq atortagaraluq kisitseqqissaarnerup imarisaata pitsaassusaanut atuisunullu sullissinerup pitsanngortinnissaa qulakkeerneqarsinnaammat. Assersuutigalugu *Ilaqutariit inuuniarnermikkut atugarisaat 2004* saqqummersinnera Ilaqutarinni Pisortaqarfiup aningaasaliineratigut saqqummersinneqarpoq. Kiisalu *Kalaallit Nunaanni meeqqat inuusuttullu pillugit kisitseqqissaarneq* pillugu naalakkersuisut tungaanniit aningaasaaliineq avammut oqariartoreruvoq meeqqat inuusuttullu pillugit suliniarneq salliuinneqarmat.

Meeqqat inuusuttullu pillugit ilisimasat

MIPI-p arlaleriarluni naqissusertarpaa meeqqat inuusuttullu pillugit naalackersuinikkut aaliangiiniarnermi tunuliaqutitut paasissutissat ilisimasat amigartartut.

Taamaattumik nuannaarutigaa maannakkut naalackersuisooqatigiit isumaqatigiissutaanni meeqqat inuusuttullu pillugit ilisimasat salliutinniarneqarmata, kiisalu Namminersornerullutik Oqartussanit aningaasatigut immikkoortitsisoqartarmat suliassanut aaliangersimasunut. Saniatigullu tikkuartariaqarlugu ingammik inunnik isumaginninnermut tunngatillugu ilisimatusarnernut aningaasaliissutit sulii annikimmata.

Tassunga tunngatillugu periarfissatut tikkuarneqarsinnaavoq – pisariaqartitsineq – tamakkiisumik salliutitsilluni pilersaaruserlunilu suliniarnissaq tunuliaqutitut pasissutissat ilisimasat sorliit aamma sillimaffissat kissaataanersut. Ilaatigut assersuutigalugu naatsorsueqqissaarnermi atortussiorneq tamakkiisumik Kalaallit Nunaanni meeqqat inuusuttullu pillugit atugarisaannik isiginnilersitsisinnaasumik. Tamatumunnga tunngatillugu MIPI-p siorna innersuussutini uteqqinniarpai meeqqat inuusuttullu pillugit suliniutit annertunerusumik nalilersorneqartarnissaat sulissutigineqassasoq. Immikkut tulluurtutut ukiuni tulluuttuni suliniutaasariaqarpoq paasissutissiinissaq aaqqissuussaarnermik iluarsaaqqinneq pillugu tamatumalu sunniutissaai meeqqat inuusuttullu atugarisaanut tunngatillugu kiisalu meeqqanik inuusuttunillu sullissinerup sunniutissaai.

Naggataatigut MIPI-p kajumissaarutiginiarpaa kalaallit meerartai inuusuttortaalu pillugit misissuinerit meeqqat silarsuaat aallaavigalugu ilisimatusarnerit annertunerulernissaat. Ullumikkut ilisimatusarnerit aallaavigisarpaat uuttuutit inersimasunit ilisimatusartunit aaliangerneqarsimasut.

Piffissami 2004-2006 naliliineq

MIPI-p siulersuisui ukiut pingasut atuutereerlutik MIPI-mut akisussaasutut tamakkiisumik MIPI-p siunertani malillugu sulinersoq siulersuisullu atuunneranik naliliineq iluaqtissatut isigaa.

MIPI-p siunertaa malillugu sulianik aallutanik naliliineq

MIPI-p siulersuisui pingaartitanik pingasunik aaliangiisimavoq MIPI-p sulineranut

ilisarnaataasussanik tassalu siumut sammisuuvoq, naalakkersuinikkut attaviitsoq tutsuiginartorlu.

Qulakkeerneqassaaq MIPI sulinermini siunertani tamakkiisooq malillugu sulinersoq, siulersuisut

aaliangiussaataat imaattoq malillugu: MIPI ilisimasanik katersuilluni, pilersitsilluni siammarteriffiullunilu

Kalaallit Nunaanni meeqqanik inuusuttunillu sullisinerup annertusiartortumik ilisimasanik

tungaveqarnissaanut suleqataasooq.

Siumut sammisooq

Siulersuisut isumaqarput MIPI-p aallutamigut ilisarnaatini malikkaa. Tungaviumik MIPI kalaallit

meerartai pillugit atortussanik katersillunilu siammarterivoq nittartagaq aqutugalugu,

tusagassiuutitigut, tamanut ammasumik ataatsimiititsinerni il.il. Ilisimasaq katersorneqartoq

taamaasilluni inuiaqatigiit akornanni iloriusissanik tungaviliisuussaaq siunissamilu

naalakkersuinikkut aallutassanut aqutissiuiusuussalluni. Tungaviliisuuvortaaq meeqqanut

inuusuttunullu suliniutissanik pilersaarusionermi atortussanik nutaanik oqaluttuarisaanerlu

malillugu aallavilinnik. Assersuutugalugu siulersuisut isumaqarput MIPI-p misissuisimanera

Kalaallit Nunaanni meeqqat inuusuttullugu pillugit kommunini politikkit 2005-imi

saqqummersineqartoq sunniuteqarsimammat meeqqanut inuusuttunullu politikki

isiginiarneqarnerulernerisigut isumalittullu naqissuserneqarnerisigut.

Siulersuisut isumaqarputtaaq MIPI-p suliniutini meeqqanut inuusuttunullu sammitinnerusariaqarai.

Meeqqat inuusuttullu ilaatinnerisigut allanik ilisimasanik takkuttoqassammat iliusissallu meeqqat

inuusuttullu isumaat malillugit aallaveqartunik, eqqarsaataannik, isumaannik

pilersitseriallaqqissusaanillu. Meeqqat inuusuttullu ulluinnarni inuunerat nakussassavaat

inuiaqatigiini inooqataasutut sunniuteqaqataannikkut. Taamaattumik meeqqanut inuusuttunullu

misissuinerit inernerit meeqqanut inuusuttunullu uterteqqinneqartariaqarput.

Ersarissiq

Siulersuisut isumaqarput MIPI ersarilluinnartuusooq ingammik sulisoqarnera eqqarsaatigigaanni. Nittartakkamik atortussanillu saqqummiisarnerit ersarinnerulersitsipput meeqqat inuusuttullu pillugit ilisimasaniq sulisut assigiingitsut akimorlugit. Pisortatigoortumik suliffeqarfiit ilinniartullu MIPI-p atortussiai sulinerminni atortarpaat. Tusagassiuutit pitsaasumik tusagassiiisarput MIPI tamanut ammasumik ataatsimiisitsigaangat aggiaffigineqarluartartuni. MIPI atatsimiit marlunnik sulisoqalernermigut ersarinnerulerpoq. Taamaalilluni MIPI-p oqalugiartarneri allallu marloriaatinngorput 2005-imiit 2006-mut.

Naalackersuinikkut attaviitsoq

MIPI-p naqissuserniartuarsimavaa sulinermini naalackersuinikkut attaviitsuugami. Siulersuisut takussutissatut isigaat MIPI-p saqqummiussisarnermigut atortussanillu tamatigoortunik katersinikkut. Taamaakkaluartoq MIPI aporfissanik avatangiisit paasinneriaasaannut naammattuuisarpoq. Tamanna kinguneqartarsimavoq aningaasanik qinnuteqarnermi killilersimaarfigineqarnikkut aningaasanik qinnuteqartarfiit isumaqartarmata MIPI-p suliai Namminersornerullutik Oqartussat suliarigai. Tusagassiortut allallu eqqunngitsumik isumaqartarput MIPI-p sulisui atorfilisut oqaaseqaataallu Namminersornerullutik Oqartussat sinnerlugit oqaaseqaataasut. Avatangiisit MIPI-mut paasinninnerat pifissap ingerlanerani alliaartorsimavoq attaviitsumik ingerlasuusooq soorlu Pinngortitaleriffittut, kisianni siulersuisut nalilerpaat suli paasinnittaaseq tamakkivinngitsoq. Iluaqutaassaaq MIPI siunissami Ilimmarfimmileriarpat.

Tutsuviginartooq

Isumaqarnarpoq inuit tutsuviginartutut MIPI-p suliai meeqqanut inuusuttunullu tunngasut isigigaat. Tutsuviginartuunera attuumassuteqarpoq naalackersuinikkut attaviitsuunera MIPI-p sulinermini nakooqutaa. Saqqummiinerit allallu sulianik aallussinerit siulersuisut akornanni oqallisigineqartuaannarput ilisimasani naapertorlugit suli at tutsuviginartuunissai qulakkeertarlugu.

Siunertaq tamakkiisumik isigalugu naliliineq

Qulaani taaneqartut eqqartorneqarneri tunuliaqutaralugit, siulersuisut nalilerpaat MIPI ajunnguilluinnartumik siunertani tamakkiisumik aallukkaa naak killilimmik ilisimasaqarfik sulisoqartitaagaluartooq.

Siulersuisut atuunnerannut sulianillu aallussinerannut naliliineq

MIPI-p siulersuisua inatsit naapertorlugu MIPI-p suliaanut akisussaasuvoq MIPI-milu sulisunut ikorfartuutaalluni. Siulersuisut sulisunut ikorfartuisuunerat nalinginnaasuunngilaq tamatumalu isumaa siulersuisut akornanni oqallisigineqartarluni.

Siulersuisut tamakkiisumik nalilerpaat taamatut siulersuisut atuunnerat sulianillu aallussinerat MIPI-p ineriartorneranut suliaanullu annertuumik sunniuteqarsimasoq.

Siulersuisut pingaarutilimmik sunniuteqarsimapput MIPI-p siammasissumik tunaartaqarnissaanut tunngaviusumillu ilisimasassaanut, MIPI-p suliaanik pitsaassusiliinikkut sulianullu aaliangersimasunut suleqatigiilersitsimalluni MIPI-p siulersuisullu akornanni/ suliffeqarfinniit innersuussutigineqarsimasuni.

Siulersuisut nalilerpaattaaq marlunnik pingaarutilinnik piginnaasaqaramik taamaasillutik suliassartik kivissinnaallugu:

- Siulersuisut MIPI-mi sulinerat sulianullu aaliangersimasunut aallussinerat qulakkeerneqarpoq sulisunut ikorfartuisuugamik akisussaaffeqartuullutillu
- Suliffeqarfiit MIPI-p siulersuisuinut ilaasortassanik innersuussisimasut inunnik innersuussisimapput suliainnik tunuliaquteqarlutik aallaavilinnik misilittagaqartunillu aamma/imaluunniit kalaallit meerartaannik inuusuttaanillu ulluinnarni sullissisunik.

Ataani siulersuisut atuunnerannut naliliineq itisilerneqassaaq.

Siammasissumik tunaartaqarnermut tunngaviusumillu ilisimasassanik qulakkeerinnineq

MIPI-p sulinermini meeqqat inuusuttullu inuunerat tamakkiisumik suliarissavaa, taamaattumillu suliffeqarfiit akimorlugit qaffasissutillu assigiingitsut aqutugalugit ingerlalluni. Tamanna attaveqarfeqarnissamik pisariaqartitsivoq siammasissumillu tunngaviusumik ilisimasaqarnermik aaliangersimasumik sulisunut marluusunut pigissallugu ajornartumik. Siulersuisut attaveqaatissanut aqutissiuisseqataasimapput MIPI-milu ilisimasanuttaaq. Tamanna pisimavoq sulisunut attaveqartuarnikkut saqqummersitsinerit, suliniutit il.il. pillugit kiisalu inunnut attuumassutilinnut attaveqarnissamut aqutissiuinikkut.

Pitsaassutsimik qulakkeerinnineq

Siulersuisut MIPI-p suliai oqallisigalugillu nalilersortarpaai matumani pilersaarusiukkamik suliat misissuinerillu, aallartinnginnerini, ingerlanneqarnerini naammassinerinilu. Assersuutigalugu pilersaarusiakkamik suliap aallartinnginnerani Kalaallit Nunaanni Meeqqat inuuniarnermikkut atugarisaat pillugu, annertuumik oqallisigineqarpoq siullermik isumassarsiaq kingornalu pilersaarummut allakkiaq, ingerlanneqanera inerniliineralu. Taamaasiornep kinguneraa suliap aallartinnginnerani ingerlanneranilu allanngortitsisarneq pitsaassutsimik qaffaasarsimavoq. Taamatut ingerlatsineq MIPI-p suliaanut naliginnaasuvoq taamasillunilu suliat pitsaassusaannik qulakkeerinnittarluni sulianik toqqaanermi aallussinermilu.

Sulianut aaliangersimasunut tunngatillugu suleqatigiinneq suliniutillu

Siulersuisut attaveqaatitut atuunnerata ajornarunnaarsissimavaa MIPI naammassisaqarsimmat arlalinnik aaliangersimasunik sulianik suliniutinillu siulersuisuni ilaasortat aamma/imaluunniit suliffeqarfiit innersuussisimasut toqqannartumik peqataanerisigut. Assersuutigalugu taaneqarsinnaavoq MIPI aallartitsisimavoq ataatsimoorussamik saqqummersitassamut suliffeqarfiit ilaanni innersuunneqarsimasut ilaat peqatigalugu, siulersuisut arlallit oqalugiartarsimapput tamanut ammasumik ataatsimiisitsinerni, siulersuisunilu ilaasortaq ataaseq meeqqat inuusuttullu pillugit atuakkami ataatsimi katersami aqqissuisooqataalluni MIPI-p saqqummersitassaani. Tamatumani MIPI-mi sulisunut ikiuisoqartarluni ikorfartuisoqartarlunilu siulersuisuni ilaasortanit arlalinnit suliffeqarfinilu innersuussaasunit.

Ilanngussaq 1: Nalunaarsuut MIPI-p siulersuisuini ilaasortat

MIPI-p siulersuisui Inatsisartuniit toqqagaapput ataani taaneqarsimasuni inassutigineqarnikkut. MIPI-p siulersuisui ukiuni pingasuni toqqagaapput aallarnerfeqartumik martsimi 2004-mi.

Siulersuisuni siulittaasoq, Inatsisartunit toqqagaq:

Laannguaq Lyngø, vicensbibliotekar. Nunatta atuagaateqarfianiit innersuussaq.

Siulittaasup tullia, siulersuisunit toqqagaq:

Naaja Hjelholt Nathanielsen, Nuup Kommuniani PPR-imi aqutsisoq. KANUKOKA-miit innersuussaq.

Ilaasortat allat:

- Ann Nymark 2006-ip qeqqa tilkillugu, taassuma kingorna inuttaqanngilaq. Naalakkersuisunut ilaasortamit innersuussaq, taassuma ulluunerani meeqqeriviit aamma meeqqat atuarfiat akisussaffigai
- Wolfgang Kahlig, Immikkortortami aqutsisoq. Ilisimatusarfimmit toqqagaq.
- Jette Eistrup, PAARISA-mi suliamik ataqtigiissaarisoq. Naalakkersuisunut ilaasortamit innersuussaq, taassuma peqqinnissaq aamma pinaveersaartitsineq akisussaaffigai.
- Keun Hwang, immikkut ittumik siunnersorti. Kalaallit Nunaanni Naatsorsueqqissaartarfimmit innersuussaq.
- Andu S. Olsen, Ilaqutariinnermi Pisortaqaqarfimmi siunnersorti. Naalakkersuisunut ilaasortamit innersuussaq, taassuma isumaginninnermut tunngasut akisussaaffigai.

Ilanngussaq 2: MIPI tusagassiutini

Februari

Kujataata Radio-atigut meqqanut inuusuttunullu politikki pillugu apersoneqarneq.

Aprili

Nuup TV-atigut MIPI-p ukiumoortumik nlaunaarusiaa pillugu ilanngutassiineq.

Aprili - Maji

Meeqqat inuuniarnermikkut atugassarisaat pillugu nalunaarusiaq saqqummerpoq.

Tamatuma kingorna AG-mi eqqaaneqarpoq, KNR-imi iterluarnaami aammalu radio-avisimi.

Allaaserinnittoq apersoneqarpoq Nuuk TV-kut aamma KNR-ip nutaarsiassaleriffiatigut nalunaarusiaq aallakaatitassiamut tunuliaqutaalluni.

MIPI KNR-ip radioatigut nutaarsiassaleriffimmi apersoneqarportaaq ilisimatusarneq aamma ilisimasat Kalaallit Nunaanni meeqqat inuusutullu pillugit,.

Tusarliineq allaaserisamik malitseqarpoq AG-mi aamma Sermitsiami, allaaserinnittumiit aamma ilisimasaqarfimmi aqutsisumiit.

Augusti

Radioavisip aamma AG-p Savalimmiut nunani avannarlerni kingulliullutik meeqqanik

naveersisarneq angajoqqaanut inerteqqutaalersinniaaraat eqqunngitsumik nutaarsiassatut

saqqummiisimanerat pillugu kingornatigut MIPI AG-mi apersoneqarpoq. Tassani eqqortumik ersersinneqarpoq Kalaallit Nunaanni meeqqanik naveersisarneq toqqaannartumik

inerteqqutaanngimmat.

Oktoberi

MIPI tamanut ammasunik marlunnik ilaqutariinni persuttaaffiusumi meqqat inuusuttullu pillugit ataatsimiititsivoq,.

Tamatuma kinguneraa AG-mi allaaserinninneq: siullermik taasami MIPI apersoneqarpoq Sissel

Lea Nielsen peqatigalugu, Videns- og formidlingscenter om Socialt Udsatte-meersoq, ilaqutariinni

persuttaattarneq pillugu aamma allaaserisap aappaani qulequtaq qaqqinneqaqqilluni juumuup

apersoneqarnermini ataatsimiinnermut peqataasimanini innersuussutigimmagu.

Novemberi

MIPI pulaartutut peqataavoq tv-kkut isiginnaagassiap nunarsuarmi arnanut persuttaasarneq pillugu aallakaatinneqarnerani,.

MIPI peqataavoq Paarisap tv-kkut inuusuttut, atoqatigiinneq aamma timi pillugit aallakaatitsinerani.

MIPI peqataavoq Inuit Studies Conference-mi, aamma tamanna pillugu allat suleqatigalugit

Sermitsiamut allaaserisaqarluni.

